

Sygn. akt **III S 151/14**

POSTANOWIENIE

Dnia 12 listopada 2014 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Teresa Kołeczko - Waclawik

Sędziowie SO Andrzej Dyrda

SR (del.) Marcin Rak (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 12 listopada 2014 roku w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi F. T.

przy udziale **Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach**

o stwierdzenie przewlekłości postępowania

toczącego się przed Sądem Rejonowym w Tarnowskich Górach pod sygnaturą **I C 1914/12**

postanawia:

oddalić skargę.

SSR del. Marcin Rak SSO Teresa Kołeczko - Waclawik SSO Andrzej Dyrda

Sygn. akt **III S 151/14**

UZASADNIENIE

Powód w trakcie toczącej się przed Sądem Rejonowym w Tarnowskich Górach sprawy o zapłatę złożył skargę, w której domagał się stwierdzenia przewlekłości tego postępowania i przyznania na jego rzecz kwoty 20.000 złotych oraz wydania Sądowi Rejonowemu zaleceń zmierzających do nadania biegu sprawie. Wywodził, że Sąd Rejonowy od 2010 roku niezasadnie odmawia mu zwolnienia od kosztów sądowych, co blokuje rozpoznanie sprawy, a nadto niezasadnie odmawia połączenia w trybie art. 618§2 k.p.c. sprawy, której dotyczy skarga, ze sprawą o zniesienie współwłasności.

Prezes Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach zgłosił swój udział w sprawie. Przedstawiając stan postępowania wniósł o oddalenie skargi. Wskazał, że przyczyną tamującą bieg postępowania jest zaskarżanie przez powoda wszystkich orzeczeń.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Pozew w sprawie dotyczy żądania zapłaty kwoty 60.000 złotych tytułem odszkodowania za bezumowne korzystanie z nieruchomości.

Pozew zawierający wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych wpłynął do Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach w dniu 5 listopada 2013 roku.

Zarządzeniem doręczonym dnia 28 listopada 2013 roku wezwano powoda do usunięcia braków formalnych pozwu oraz złożenia oświadczenia o stanie rodzinnym i majątkowym.

Powód wezwanie to wykonał w dniu 5 grudnia 2012 roku.

Postanowieniem z dnia 8 stycznia 2013 roku referendarz sądowy oddalił wniosek o zwolnienie powoda od kosztów sądowych. Odpis tego postanowienia, wysłany z Sądu w dniu 11 lutego 2013 roku, powód otrzymał w dniu 1 marca 2013 roku.

Dnia 8 marca 2013 roku powód złożył skargę na orzeczenie referendarza.

Postanowieniem z dnia 23 kwietnia 2013 roku Sąd Rejonowy po rozpoznaniu skargi utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie. Odpis tego postanowienia powód otrzymał w dniu 23 maja 2013 roku.

Dnia 31 maja 2013 roku wpłynął ponowny wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych a także wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Postanowieniem z dnia 4 lipca 2013 roku referendarz sądowy odrzucił ponowny wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych oraz oddalił wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Odpis postanowienia, wysłany z Sądu w dniu 26 lipca 2013 roku, powód otrzymał w dniu 16 sierpnia 2013 roku.

Dnia 23 sierpnia 2013 roku powód złożył skargę na to postanowienie wraz z kolejnym wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych.

Zarządzeniem z dnia 5 września 2013 roku powód został wezwany do sprecyzowania zakresu skargi.

Dnia 6 września 2013 roku wpłynął do akt wniosek powoda o rozpoznanie roszczenia objętego pozwem w toku sprawy o zniesienie współwłasności nieruchomości toczącej się w Sądzie Rejonowym w Tarnowskich Górach pod sygn. I Ns 787/10.

Dnia 24 września 2013 roku powód sprecyzował zakres skargi z dnia 23 sierpnia 2013 roku.

Postanowieniem z dnia 18 października 2013 roku Sąd Rejonowy odrzucił skargę na punkt 1 i utrzymał w mocy punkt 2 postanowienia z dnia 4 lipca 2013 roku. Odpis tego postanowienia, wysłanego z Sądu w dniu 26 listopada 2013 roku, powód otrzymał w dniu 16 grudnia 2013 roku.

Dnia 23 grudnia 2013 roku powód wniósł zażalenie na postanowienie z dnia 18 października 2013 roku.

Dnia 17 stycznia 2014 roku sędzia referent stwierdził brak podstaw do przychylenia się do zażalenia w trybie art. 395§2 k.p.c.

Postanowieniem z dnia 31 stycznia 2014 roku Sąd Rejonowy odrzucił zażalenie powoda na punkt 2 postanowienia z dnia 18 października 2013 roku.

Zarządzeniem z dnia 5 lutego 2014 roku powód został wezwany do usunięcia braków formalnych zażalenia poprzez złożenie jego odpisu i uiszczenie opłaty, pod rygorem odrzucenia zażalenia.

W odpowiedzi na to wezwanie powód w dniu 4 marca 2014 roku złożył wymagany odpis, a nadto ponownie wniósł o zwolnienie od kosztów sądowych, z kolei w dniu 28 marca 2014 roku złożył zażalenie na postanowienie z dnia 31 stycznia 2014 roku.

Postanowieniem z dnia 1 kwietnia 2014 roku referendarz sądowy odrzucił ponowny wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych z dnia 4 marca 2014 roku.

Zarządzeniem z dnia 10 kwietnia 2014 roku, doręczonym 9 maja 2014 roku, powód został wezwany do uiszczenia opłaty od zażalenia z dnia 23 grudnia 2013 roku, pod rygorem jego odrzucenia, a nadto wezwany do usunięcia braków formalnych zażalenia z dnia 28 marca 2014 roku poprzez złożenie jego odpisu i opłacenie zażalenia kwotą 600 złotych, w terminie tygodniowym, pod rygorem odrzucenia zażalenia.

Dnia 5 maja 2014 roku powód wniósł o połączenie sprawy do wspólnego rozpoznania z innymi postępowaniami z jego powództwa, które według powoda, dotyczyły roszczeń związanych z korzystaniem z tej samej nieruchomości, a następnie przekazanie tak połączonych spraw do rozpoznania Sądowi Okręgowemu. Nadto ponowił wniosek o przekazanie sprawy do postępowania o zniesienie współwłasności.

Dnia 12 maja 2014 roku powód ponownie wniósł o zwolnienie od kosztów sądowych, wniosek ten powtórzył w dniu 16 maja 2014 roku jednocześnie składając odpis zażalenia z dnia 28 marca 2014 roku.

Zarządzeniem z dnia 16 czerwca 2014 roku referendarz sądowy wezwał powoda do wskazania nowych okoliczności uzasadniających zwolnieni od kosztów sądowych, a to w terminie tygodniowym pod rygorem uznania, że jego wniosek opiera się na tych samych okolicznościach co poprzedni. Wobec niewykonania tego zobowiązania, postanowieniem z dnia 30 lipca 2014 roku referendarz sądowy odrzucił ponowne wnioski o zwolnienie od kosztów sądowych z 12 i 16 maja 2014 roku.

Dnia 1 sierpnia 2014 roku powód złożył skargę na przewlekłość postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Rozstrzygając czy w sprawie wystąpiła przewlekłość postępowania należało mieć na względzie, że zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2004 roku, nr 179, poz. 1843, ze zm.), dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd (...), w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilóści, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

W ugruntowanym orzecznictwie sądów powszechnych, Sądu Najwyższego jak i sądów administracyjnych przyjmuje się, że przewlekłość postępowania to nieuzasadnione żadną z okoliczności wymienionych w art. 2 ust. 2 ustawy z 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony (...) długotrwałe zaniechanie podejmowania czynności przez organ prowadzący postępowanie lub podejmowanie czynności nieefektywnych bądź pozornych. Zachodzi ona gdy postępowanie jest długotrwałe i rozwlekłe, a trwa ponad konieczność podjęcia czynności niezbędnych do zakończenia sprawy, pozostających w związku przyczynowym z działaniem lub zaniechaniem organu. Innymi słowy to wyrażając, przewlekłość postępowania występuje, gdy zwłoka jest nadmierna (rażąca) i nie znajduje uzasadnienia w obiektywnych okolicznościach sprawy. Aby stwierdzić przewlekłość postępowania konieczne jest ustalenie, że pomiędzy kolejnymi czynnościami występują długie, nieuzasadnione przerwy albo też pewne czynności nie są podejmowane w ogóle (tak: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2011 roku, III SPP 14/11, Lex nr 10959151, postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 07 kwietnia 2009 roku, II S 4/09, KZS 2009/5/42, postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 28 grudnia 2012 roku, II S 25/12, Lex nr 1254588, postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 23 listopada 2012 roku, II OPP 19/12, Lex nr 1240698).

Pojęcie prawne przewlekłości każdorazowo przypadku musi być odnoszone do konkretnych realiów i podjętego trybu postępowania. W przypadku postępowania sądowego musi być do niego adekwatne i uwzględniać realia funkcjonowania sądów, w tym konieczność nadawania systematycznego biegu wszystkim rozpoznawanym sprawom. Sprawność postępowania sądowego w żadnym razie nie może oznaczać za usprawiedliwione oczekiwania strony, że

wszelkie czynności w sprawie będą podejmowane natychmiast po złożeniu wniosków procesowych. Tego rodzaju oczekiwanie przeczy istocie procesu sądowego, gdy to rzeczą sądu jest wszechstronne rozważenie racji stron lub uczestników postępowania nieprocesowego i to we wszystkich sprawach toczących się jednocześnie w sądzie. Uznać zatem należy, że jedynie nadmierne odstępstwa od czasu zwyczajowo koniecznego do wykonania określonych prac i procedur mogą być uznawane za tworzące stan nieuzasadnionej zwłoki.

Nie może nadto budzić wątpliwości, że w toku postępowania ze skargi na przewlekłość postępowania nie jest dopuszczalne dokonywanie merytorycznej oceny orzeczeń wydanych w toku postępowania objętego skargą (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2011 roku, III SPP 34/10 i z dnia 22 listopada 2011 roku, III SPP 22/10, Lex nr 694241).

Powołany wyżej przebieg postępowania przeczy tezie o wystąpieniu przewlekłości. Czynności w sprawie podejmowane były bowiem terminowo, w okresach zbliżonych do miesięcznych. Zasadniczą przyczyną przedłużania się toku postępowania nie jest nieuzasadniona zwłoka sądu lecz zaskarżanie przez powoda wszystkich orzeczeń oraz wielokrotne ponawianie wniosków o zwolnienie od kosztów sądowych. Jak natomiast wskazano, nie należy do postępowania ze skargi na przewlekłość ocena czy konsekwentne odmawianie powodowi przez Sąd Rejonowy zwolnienia od kosztów oraz odrzucanie wniosków w tym przedmiocie było uzasadnione.

Również brak poinformowania powoda o rozpoznaniu jego wniosku o przekazanie postępowania do sprawy o zniesienie współwłasności nie świadczyło o przewlekłości postępowania. Wszak takie przekazanie sprawy możliwe jest dopiero po skutecznym wniesieniu pozwu, te natomiast dotychczas nie nastąpiło skoro powód nie opłacił pozwu i nie uzyskał zwolnienia od kosztów sądowych.

Z tych też względów Sąd Okręgowy oddalił skargę jako bezzasadną, a to na podstawie art. 12 ust. 1 tejże ustawy.

SSR del. Marcin Rak SSO Teresa Kołeczko – Waclawik SSO Andrzej Dyrda